

Hajdan volt lacházi iparosok és kereskedők 1. rész

A kereskedelmi és iparkamaráról szóló 1868. VI. törvény végrehajtására kiadott rendeletet követően összesen 20 kamara jött létre a dualizmuskori magyar állam területén. A budapesti központtal szerveződő kamara nyilvántartása szerint az alábbi lacházi, peregi iparosok és kereskedők voltak bejegyezve a századfordulón:

Ácsok

Lacháza: Kis Gábor, Kovács L. Gábor, Nagy Ferenc, Vizinger György
Pereg: Kásner Albert, Kásner János

Asztalosok

Lacháza: Bak Jáfet, Csepregi Imre, Hegedűs Mihály, Szabó Mihály, Szőlősi István

Bádogos

Lacháza: Korstein Lajos

Bognárok

Lacháza: Bak Gábor, Bak Sándor, Taksa István, Lacza Mihály, Nagy Antal, Nagy Imre, Tóth Sándor

Pereg: Argalás Mihály, Madi István, Seidl Péter

Borbélyok

Lacháza: Jaksa István, Végh Gábor

Pereg: Kácsner János, Zsilavi György

Csizmadiák

Lacháza: Balázs Ferencz, Bugyi Gábor, Fánzó Mihály, Gacs Pál, Gudmon Mihály, Józsa Miklós, Kamrás Antal, Kis Péter, Kontra Ferencz, Kontra József, Kovács P. Gábor, Kovács P. József, Maki József, Mészáros Sámuel, Szalai Sándor, Szőke Vég Gábor, Tőkési Ferencz, Tuba Pál

Pereg: Füstös Pál, Krizsik József, Orbán János, Orbán Pál, Orbán József, Stoics Pál

Fakereskedő

Lacháza: Waldhauser Mór

Gabonakereskedők

Lacháza: Bruck Jakab, Lövi József, Waldhauser Mór

Bleier Zsigmond üzlete (Kossuth Lajos út 55.)

Pereg: Horváth József, Pajzinger József, Répás János, Skreka János, Szébellédi István, Vella Pál, Zsilavi Antal

Géplakatos

Lacháza: Horváth József

Gyógyszerész

Lacháza: Straub Antal

Hentesek

Lacháza: ifj. Csepregi József, Gábor Sándor, Gál Ferencz, Klein Sámuel, Kovács Gábor, D. Nagy Gábor

Pereg: Kátai József

Kádárok

Lacháza: Józsa Imre, Róka Lajos

Kalapos

Lacháza: Kerekes Lajos

Kályhás

Lacháza: Tóth Máté

Kocsmárosok

Pereg: Filizovszki József,

Kovács Mihály

Kovácsok

Lacháza: Bakó Gábor, Jóó János, Kamrás Károly, Kovács Imre, Kovács D. Antal, Nagy Imre, Orbán Imre, Szabó Sándor, Varga Benő

Pereg: Argalás József, Jónás András, Kaukál Ferenc, Zsilavi Mihály

Kőművesek

Lacháza: Kis Gábor, Kis Imre, Korsós Imre, ifj. Kovács Sándor, Matics András, Molnár Ferencz, Mizik Bálint, Őrsi Ignác, ifj. Pozsár István, Pozsár Fér., id. Szecsei Benő, Znamenák Béla
Pereg: Kucséra Károly

Nagy Antal mézárós üzlete (Kossuth Lajos út 33.)

Szébellédi István gabonakereskedő

Bleier Gábor üzlete (Dózsa György út 70.)

Kötélgyártók

Lacháza: Kutyela Ignác, Madaras Bálint

Gránitz János étterme (Ráckevei út 10)

Lakatosok

Lacháza: Bak Máté, Molnár Lajos

Marha- és sertéskereskedők

Lacháza: Frank László, Szegedi Gábor

Pereg: Répás Mátyás, Szikora István

Mészárosok

Lacháza: Bleyer József, Bleier Zsigmond, Nagy Antal

Molnárok

Lacháza: Diricz János, Devecseri Gábor M., Huszár Pál, Kovács Béla, Mikula Károly, Rác Gábor, Szódi Sándor, Vörös Lajos

Órás

Pereg: Kirsch János

Pék

Lacháza: Hauer Lajos

Szabók (férfi)

Lacháza: Bak Ignác, Boltos István, Csiszár Gábor, Feit János, özv. Gudmon Lidia, Kovács Antal, Kovács Imre, Kovács József, Kovács Miklós

Pereg: Jónás Imre, Krizsik János, Orbán József

Szabók (női)

Lacháza: Terelmes András, Vörös Imre

Szatócsok

Lacháza: Gál Ferencz, Grósz Ignác, Klein Sámuel, Kóhn Gábor, Róth Ignác

Pereg: özv. Bleier Ilona

Szénkereskedő

Lacháza: Lővy Ignác

Szűgyártó

Lacháza: Földváry György

Szobafestő

Lacháza: Kertesi Rezső

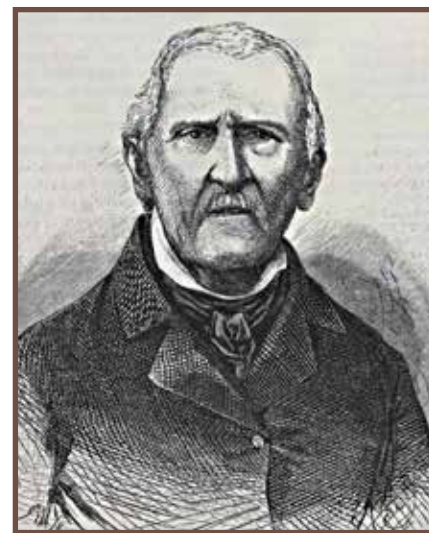
Takácsok

Lacháza: Baróda András, Barada Antal, Farkas Gábor, Földvári Gábor és

Lajos, Hállai Sándor, Kis Pál András, Krizsik István, Baradi Antal, Pintér János, Seregély Gábor, Süveg János,

Ez ellen a' gonosz ellen mind hasznos, mind egyedül-való orvosság a' jó neveléssel öszveköttetett tanítás."

Fülöpszállás ősi kiskun település már a 17. század második felében tartott latin iskolát, de írásos emlékeink erről az intézményről sajnos nincsenek. Azt viszont írásos dokumentumok igazolják, hogy a Debreceni Kollégiumban a 17. század végén és a 18. század elején 13 fülöpszállási diák tanult. Ők a falujukban végzett alsóbb iskoláik után kerültek oda.

Kiss György

özv. Varsányi Erzsébet

Vegyeskereskedők

Lacháza: Bleier Gábor, Bleier Jakab, Bleyer Péter, Hauer Lázár, Perlgrund Dávid, Schictanz

József, Veisz Ede

Pereg: Gránitz János, Klein Jakab, Virág Márton

Folytatjuk...

Dr. Szenttamási-Babós Lajos
helytörténeti kutató

A NÉPTANÍTÓK EMLÉKEZETE

Kiss György (1782–1870)

„Iskolák. Világítótoronyok! A jövő fényjelei! Száz és száz kis magot tartalmazó gabók, belőlük fog megszületni az új, a jobb, a bölcsőbb.”

(Arthur Conan Doyle)

A „Tanítás módja, melyet követnek a helvetica confessio tartó Dunán innen lévő superintendentia megyéjébéli minden iskolák. 1801” című 220 esztendő módszeres könyvecskéjében olvasható a következő bölcs megállapítás:

„A tapasztalás tanítja mind azt, hogy az Ember mélyseges tudatlanságban születik, mind azt, hogy ha ebben a tudatlanságban marad, mihelyt az idő nevedésével, a Léleknek tehetségei kezdenek ki fejődni, minden gonoszra hanyatt homlok rohan.

Ez bizonyítja falunk iskolájának korai létét. Mária Terézia felmérte a protestáns iskolákban folyó munkát. A felmérés kérdéseire adott válaszokból kitűnik, hogy falunkban nem magánszemély, hanem a helvét (református) hitvallású gyülekezet alapította az iskolát „igen régen”. A református egyház irattárában található protocollumban egy latin nyelvű feljegyzés tanúskodik arról, hogy a 18. században bizonyosan működött latin nyelvű iskola. Ez tartalmazza a református iskola rektorainak nevét „szolgálatjuknak a rendjében”. A felsorolás Johannes Kontra, azaz Kontra János nevével, az 1714–15. esztendővel kezdődik, és az ezt követő mintegy 120 éves időszakot Pór Bertalan zárja, mint utolsó rektor. Ő 1833. május 16-ig töltötte be tiszteit.

„Ekkor ugyanis megszüntetett az academica promotio. Ettől fogva ezen állásra tanító káplánok alkalmaztattak, elsőben Újlaky István személyében”.

Ekkor a fülöpszállásiak a szabadszállási iskola „érdemed rektorát”, Szerencsi Újlaky Karcagi Istvánt hívták meg. Ő a következő évben tanulmányainak befejezését követően papi vizsgát tett, és 1847-ig az iskola első tanító káplán-